

МОБІЛІЗАЦІЙНА РОЛЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В ПОСТКРИЗОВОМУ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сучасна фінансова криза в Україні виявилася перевіркою національної фінансової системи на здатність протистояти несприятливим умовам доби глобалізації. Міжнародний досвід свідчить, що кожна з країн, постраждалих від сучасної економічної кризи, в якості мобілізаційного каталізатора посткризового розвитку використовує один із елементів національної фінансової системи. У даному контексті доцільно проаналізувати можливі альтернативи їхнього використання для України. 1. Українська бюджетна система на сучасному етапі не здатна забезпечити стартові умови для початку інноваційного розвитку через суттєве обмеження видатків і контролю з боку міжнародних фінансових організацій. Податкова система також неспроможна забезпечити потреби в інвестиціях. 2. Фінанси суб'єктів господарювання навіть у період відносної стабільності та зростання не забезпечували потреб прискореного розширеного відтворення економіки на якісно новій основі. З урахуванням зростання числа банкрутств та збільшення податкового тягаря на малий і середній бізнес, а також факту, що фінанси домогосподарств завжди були слабкою ланкою в Україні (сучасна структура населення представлена 1,5–2% — надбагатих, 15–20% — умовним середнім класом, 60% — бідними, та рештою — чітко не визначені, з тенденцією до зубожіння), даний елемент національної фінансової системи також не може виступити «локомотивом» перетворень. 3. Український фінансовий ринок до тепер знаходиться у зародковому, напівколоніальному стані й не здатен поки виконувати мобілізаційну функцію. Таким чином, єдиною ланкою, яка здатна забезпечити ефективний посткризовий розвиток України є національна банківська система. Саме українські банки можуть стати ініціаторами та каталізаторами розвитку через створення в інноваційних сегментах еконо-

міки фінансово-промислових груп. Створюючи подібні фінансово-промислові групи, наприклад, у автомобілебудуванні, авіакосмічній галузі, житловому будівництві, суднобудуванні, інформаційних технологіях (технопарки, технополіси тощо) українські банки дещо вийдуть за межі своїх традиційних функцій, проте даний напрямок діяльності дозволить ефективно використати надлишок ліквідності й забезпечити у середньостроковій перспективі розширення кредитування, забезпечуючи таким чином умови для розвитку національної економіки в цілому, а також прибутки банківської системи в майбутньому.

Савченко О.І.
ХІБС УБС НБУ

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ ТА МВФ В УМОВАХ ЗАГОСТРЕННЯ КРИЗОВИХ ЯВИЩ В КРАЇНІ

Провідним фінансовим інститутом, який здійснює кредитування, є Міжнародний Валютний Фонд, кредити якого відносно недорогі, та спрямовані на подолання макроекономічних проблем в країнах-членах Фонду: на підтримку курсу національної валюти, міжнародних резервів держави та активних позицій платіжного балансу. Кредитна співпраця з МВФ є також гарантом для отримання допомоги від інших кредиторів. Україна стала членом Фонду 3 червня 1992 року. Активна співпраця країни з цією організацією розпочалася у жовтні 1994 року. З 1994 по 2012 роки Україна згідно з розробленими МВФ кредитними програмами отримувала від Фонду кредити. У березні 2014 року у зв'язку із загостренням політичної та економічної криз в країні уряд звернувся до МВФ з проханням надати фінансову підтримку, яка необхідна для вирішення наступних проблем. 1. На 1 січня 2014 року дефіцит Держбюджету України склав 64 707,6 млн. грн. (4,4 % від ВВП), станом на жовтень 2014 року — 53 776,7 млн. грн. і прогнозується його зростання на кінець року. 2. Станом на 1 січня 2014 року золотовалютні резерви НБУ становили 20415,7 млн. дол. США. Протягом 11 місяців 2014 року вони ще скоротилися на 38,3 % і на 1 листопада склали 12586,9 млн. дол. США. Але